

Suomen Sydänliitto ry

Oltermannintie 8, PL 50

00621 Helsinki

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Kirjaamo

Asia: Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietintö

Asianumero: STM/2645/2017

Suomen Sydänliiton lausunto tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä

Suomen Sydänliitto kiittää kehittämistyöryhmää hyvästä työstä. Pidämme kaikkia mietinnössä esitettyjä ehdotuksia hyvinä ja toteuttamiskelpoisina.

Sydän- ja verisuonisairaudet ovat edelleen yleisimpiä kuolinsyitä Suomessa. Nämä sairaudet paitsi vähentävät elinvuosia, myös heikentävät toimintakykyä. Esimerkkinä mainittakoon aivoinfarkti, jonka tärkeimmät syyt ovat aivoihin verta vievien valtimoiden ateroskleroosi ja toisaalta sydämen eteisvärinä. Suuri osa uusista sydän- ja verisuonisairauksien tapahtumista voitaisiin ehkäistä, tai ainakin siirtää myöhäiseen vanhuuteen, jos vain preventio toimisi parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä tarkoittaa terveellisiä elintapoja, joista tupakoimattomuus on tärkein.

Terveysterot ovat kasvaneet väestössämme huolestuttavasti. Suurin syy tähän on sydän- ja verenkiertoelimistön terveyden vaaratekijöiden kasautuminen vähän koulutettuihin henkilöihin. Tupakointiluvut ovatkin ammatillisissa oppilaitoksissa moninkertaiset lukioihin verrattuna. Lisäksi Suomessa odottavien äitien tupakointia ei ole saatu vielä riittävästi vähenemään ja tämä asia on tärkeä nostaa toimenpiteissä huomioon.

Suomen Sydänliitto haluaa kiinnittää erityistä huomioita seuraaviin osiin mietintöä.

Kohta 4.5. (Tupakoinnin lopettamisen tuki)

Nikotiiniriippuvuus on sairaus. Tästä lähtökohdasta ajatellen olisi selvää, että tupakointi ja nikotiini tuotteiden käyttö otetaan systemaattisesti esiin vastaanottokäyntien yhteydessä, ja asia kirjataan sairaskertomustekstiin. Vieroituslääkkeiden tulisi olla korvattuja. Tuleviin kansallisiin laaturekistereihin tulee ottaa tupakointi ja nikotiini tuotteiden käyttö yhdeksi itsenäisesti mitattavaksi tekijäksi. Tämä kannustaa sote-keskuksia kehittämään omaa toimintaansa tupakkariippuvuuden hoidossa. Erityistä tukea tulisi saada äitiysneuvoloiden asiakkaiden tupakoinnin lopettamiseen. Tuki edellyttää riittävää ammattilaisten, erityisesti terveydenhoitajien, koulutusta häkämittareiden käytöstä ja nikotiiniriippuvuuden hoidosta.

Kohta 4.7. (Matkustajatuonnin rajoitukset)

Vaikka nuuskan myynti ja markkinointi on Suomessa kiellettyä, käyttö on lisääntynyt huolestuttavasti erityisesti nuorison keskuudessa. Nuuskaa saa tuoda Suomeen vain omaan käyttöön, kuitenkin sitä kuljetetaan maahan suuria määriä ja välitystoiminta on avointa. Ongelma on todellinen Pohjois-Suomessa, sillä nuuskaa tuodaan Suomeen Tornion raja-aseman kautta Ruotsista. Sanomalehti Kalevan selvityksen (Kaleva 6.6.2018) mukaan nuuskaa myydään esimerkiksi Facebookissa ryhmissä, joiden otsikko on avoimesti ”Ostetaan ja myydään nuuskaa”. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan nuuskan käyttö onkin suurinta oululaisten nuorten keskuudessa. Koska nuuskan myynti on Suomessa jo nyt kiellettyä, ei ole mitään syytä sallia sen tuontia Suomeen edes omaan käyttöön. Suomen Sydänliitto esittää, että nuuskan tuonti voitaisiin kieltää kokonaan, kuten Islannissa on jo tehty. Laittomasta maahantuonnista tulisi säätää riittävät sanktiot.

Helsingissä 2.10.2018

Suomen Sydänliitto ry

Tuija Brax
pääsihteeri

Anna-Mari Hekkala
ylilääkäri